Udskriftsdato: 15. april 2024

2012/1 LSF 143 (Gældende)

Forslag til Lov om ændring af straffeloven, udlændingeloven og lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning (Styrket indsats mod tvang i forbindelse med ægteskaber og religiøse vielser)

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: Justitsmin., j.nr. 2012-731-0022

Fremsat den 6. februar 2013 af justitsministeren (Morten Bødskov)

Forslag

til

Lov om ændring af straffeloven, udlændingeloven og lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning

(Styrket indsats mod tvang i forbindelse med ægteskaber og religiøse vielser)

§ 1

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1007 af 24. oktober 2012, som ændret ved § 2 i lov nr. 1242 af 18. december 2012 og § 2 i lov nr. 1385 af 23. december 2012, foretages følgende ændring:

1. I *§ 260, stk. 2,* indsættes efter »ægteskab«: »eller til en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed«.

§ 2

I udlændingeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 984 af 2. oktober 2012, som ændret senest ved § 1 i lov nr. 571 af 18. juni 2012 og § 1 i lov nr. 572 af 18. juni 2012, foretages følgende ændringer:

1. I *§ 9 f* indsættes efter stk. 4 som nyt stykke:

»Stk. 5. Hvis ansøgeren som led i sit virke foretager eller vil foretage vielser med eller uden borgerlig gyldighed, skal forlængelse af opholdstilladelse efter stk. 1 endvidere betinges af, at ansøgeren inden 6 måneder efter meddelelsen af opholdstilladelsen har gennemført et undervisningsforløb om dansk familieret. Det påhviler ansøgeren at fremlægge dokumentation herfor. Fristen på 6 måneder kan efter ansøgning forlænges ved lovligt forfald.«

Stk. 5-7 bliver herefter stk. 6-8.

2. I *§ 9 h, stk. 4,* og *§ 33, stk. 5,* ændres »§ 9 f, stk. 7,« til: »§ 9 f, stk. 8,«.

3. I *§ 19, stk. 1, nr. 9,* ændres »§ 9 f, stk. 5,« til: »§ 9 f, stk. 6,«.

4. I *§ 22, nr. 7,* indsættes efter »ægteskab«: »eller til en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed«.

5. I *§ 52 b, stk. 1, nr. 3,* indsættes efter »jf. nr. 1 og 2,«: »herunder afgørelser om lovligt forfald, jf. § 9 f, stk. 5,«.

§ 3

I lov nr. 112 af 3. februar 2012 om tilhold, opholdsforbud og bortvisning foretages følgende ændringer:

1. I *§ 2* indsættes som *stk. 3:*

»Stk. 3. Tilhold kan derudover gives, hvis en person med rimelig grund mistænkes for at have begået eller forsøgt at begå en overtrædelse af straffelovens bestemmelse om ulovlig tvang ved at tvinge en anden til ægteskab eller en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed. Politidirektøren kan uanset betingelserne i § 14 træffe afgørelse om tilhold efter 1. pkt.«

2. I *§ 4, nr. 1,* ændres »§ 2, stk. 2,« til: »§ 2, stk. 2 eller 3,«.

§ 4

Stk. 1. Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelse i Lovtidende, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. § 2, nr. 1-3 og 5, træder i kraft den 1. oktober 2013.

Stk. 3. § 2, nr. 1, finder alene anvendelse for udlændinge, der meddeles opholdstilladelse efter lovens ikrafttræden.

Stk. 4. § 2, nr. 4, finder alene anvendelse, hvis det forhold, der begrunder udvisningen, er begået efter lovens ikrafttræden.

§ 5

Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne, men § 2 kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.

Stk. 2. Loven gælder ikke for Grønland, men §§ 2 og 3 kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning
2. Skærpelse af straffen for ulovlig tvang i forbindelse med religiøse vielser
   2.1. Gældende ret
   2.2. Strategi mod parallelle retsopfattelser – opgør med tvang og undertrykkelse i forbindelse med religiøse vielser
   2.3. Lovforslagets udformning
3. Udvisning i forbindelse med ulovlig tvang i forbindelse med religiøse vielser
   3.1. Gældende ret
   3.2. Lovforslagets udformning
4. Krav om deltagelse i undervisning om dansk familieret for religiøse forkyndere, der foretager vielser, som betingelse for forlængelse af opholdstilladelse
   4.1. Gældende ret
   4.2. Strategi mod parallelle retsopfattelser – opgør med tvang og undertrykkelse i forbindelse med religiøse vielser
   4.3. Justitsministeriets overvejelser
   4.4. Lovforslagets udformning
   4.5. Personer, der vil være undtaget fra kravet om undervisningsdeltagelse
5. Tilhold og opholdsforbud i forbindelse med tvangsægteskaber mv.
   5.1. Gældende ret
   5.2. Justitsministeriets overvejelser
   5.3. Lovforslagets udformning
6. Ligestillingsvurdering af lovforslaget
7. De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
8. De økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.
9. De administrative konsekvenser for borgerne
10. De miljømæssige konsekvenser
11. Forholdet til EU-retten
12. Hørte myndigheder og organisationer mv.
13. Sammenfattende skema

1. Indledning

Det fremgår af regeringsgrundlaget »Et Danmark, der står sammen« fra oktober 2011, at regeringen vil afdække muligheden for at skride ind over for familiemedlemmer, der udsætter en ung for trusler eller lignende for at få den unge til at indgå i et ægteskab, som den unge ikke ønsker.

Det fremgår videre af regeringsgrundlaget, at regeringen ikke vil acceptere, at religiøse retsinstanser træder i stedet for lovgivning og domstole i Danmark, og at regeringen vil undersøge nye midler til at nå ind til dem, der ligger under for religiøs privatretlig praksis.

I november 2011 offentliggjorde Det Nationale Forskningscenter for Velfærd (SFI) en rapport om parallelle retsopfattelser i Danmark. I rapporten blev der peget på, at der findes »pluralistiske retsopfattelser« blandt nogle religiøse grupper i Danmark, som indebærer, at der eksisterer andre normer og traditioner

end dem, der knytter sig til den sædvanlige praksis i Danmark. Det gælder navnlig i forbindelse med indgåelse og opløsning af religiøse vielser uden borgerlig gyldighed.

Regeringen nedsatte på den baggrund en tværministeriel arbejdsgruppe, som havde til opgave at udarbejde et katalog med lovgivningsmæssige tiltag og forslag til elementer, der kan bidrage til at løse konflikter forårsaget af religiøse vielser. På baggrund af arbejdsgruppens anbefalinger udarbejdede regeringen en strategi mod parallelle retsopfattelser – opgør med tvang og undertrykkelse i forbindelse med religiøse vielser, der blev offentliggjort i november 2012.

Formålet med dette lovforslag er bl.a. at udmønte de lovgivningsinitiativer, der fremgår af strategien.

Det foreslås således at skærpe straffen for ulovlig tvang til en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed. Hermed ligestilles sådanne religiøse vielser med tvangsægteskaber i straffelovens forstand. Samtidig foreslås det at ændre udvisningsreglerne, så der kan ske udvisning uanset frihedsstraffens længde og uanset varigheden af udlændingens ophold her i landet, hvis udlændingen har tvunget nogen til en religiøs vielse.

Det foreslås endvidere, at forlængelse af en opholdstilladelse meddelt til religiøse forkyndere m.fl., der foretager vielser (såvel borgerligt gyldige vielser som religiøse vielser uden borgerlig gyldighed), fremover tillige skal betinges af, at den pågældende har deltaget i undervisning om dansk familieret.

Lovforslaget skal herudover ses i sammenhæng med National strategi mod æresrelaterede konflikter fra juli 2012.

Strategien indeholder mere end 30 konkrete initiativer, der har til formål at hjælpe unge mænd og kvinder, som oplever social kontrol, tvangsægteskab, genopdragelsesrejser og andre æresrelaterede konflikter med familien.

I forlængelse af initiativerne i denne strategi foreslås der med dette lovforslag en ændring af tilholdsreglerne, så de i højere grad målrettes situationer, hvor en person tvinges til at indgå ægteskab eller til en religiøs vielse.

2. Skærpelse af straffen for ulovlig tvang i forbindelse med religiøse vielser

2.1. Gældende ret

2.1.1. Efter straffelovens § 260, stk. 1, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år for ulovlig tvang den, som ved vold eller ved trussel om vold, om betydelig skade på gods, om frihedsberøvelse eller om at fremsætte usand sigtelse for strafbart eller ærerørigt forhold eller at åbenbare privatlivet tilhørende forhold tvinger nogen til at gøre, tåle eller undlade noget. Det samme gælder den, som ved trussel om at anmelde eller åbenbare et strafbart forhold eller om at fremsætte sande ærerørige beskyldninger tvinger nogen til at gøre, tåle eller undlade noget, for så vidt fremtvingelsen ikke kan anses som tilbørligt begrundet ved det forhold, som truslen angår.

Ulovlig tvang efter straffelovens § 260 er fuldbyrdet, når tvangen har haft den tilsigtede virkning. Hvis tvangen ikke har virket efter hensigten, kan der efter omstændighederne straffes for forsøg på ulovlig tvang, jf. herved straffelovens § 21.

Straffelovens § 260 omfatter bl.a. tilfælde, hvor en person ved vold eller trussel om vold tvinges til at blive religiøst viet, selv om den religiøse vielse ikke har borgerlig gyldighed og dermed er uden de civilretlige forpligtelser, der umiddelbart følger heraf (f.eks. arveretligt, skatteretligt, familieretligt osv.). Dette vil f.eks. omfatte et tilfælde, hvor et familiemedlem truer en datter eller søn med vold eller

med at slå vedkommende ihjel, hvis vedkommende ikke lader sig vie religiøst med den person, som familien har valgt.

Bestemmelsen fortolkes således, at truslerne om vold mv. ikke behøver at være udtrykkelige, men kan fremgå af situationen.

2.1.2. Straffelovens § 260 omfatter alle, der ved tilskyndelse, råd eller dåd har medvirket til den ulovlige tvang, jf. straffelovens § 23. Der vil således f.eks. foreligge medvirken, hvis en far tilskynder sin søn til at udøve vold mod sin datter for at tvinge hende til at blive religiøst viet.

Medvirkensansvaret omfatter også den, der udfører den religiøse vielse, hvis den pågældende er bekendt med, at vielsen indgås som følge af, at der er udøvet tvang af den karakter, som er nævnt i straffelovens § 260.

2.1.3. Strafudmålingen vil afhænge af omstændighederne i den konkrete sag. I vurderingen heraf kan bl.a. indgå, hvilken tvang der har været anvendt, herunder om der har været anvendt vold eller trusler om vold eller frihedsberøvelse, samt hvilket omfang og hvilken tidsmæssig udstrækning den udøvede tvang har haft. Også forurettedes alder og et eventuelt afhængighedsforhold af den, der udøver eller står bag tvangen, kan have indflydelse på strafudmålingen.

Straffelovens § 260, stk. 2, indeholder en skærpet (side)strafferamme, som omfatter tilfælde, hvor nogen tvinges til at indgå ægteskab. Strafferammen er i dette tilfælde det dobbelte (fængsel indtil 4 år). Straffelovens § 260, stk. 2, omfatter imidlertid alene ægteskaber med borgerlig gyldighed, hvorimod religiøse vielser uden borgerlig gyldighed ikke omfattes.

Straffelovens § 260, stk. 2, blev indsat ved lov nr. 316 af 30. april 2008 for bl.a. at afspejle, at tvang til ægteskab indebærer et alvorligt indgreb i den personlige frihed, som kan have meget vidtrækkende og langvarige konsekvenser for den person, der har været udsat for en sådan tvang.

2.2. Strategi mod parallelle retsopfattelser – opgør med tvang og undertrykkelse i forbindelse med religiøse vielser

2.2.1. Regeringen offentliggjorde i november 2012 en strategi mod parallelle retsopfattelser – opgør med tvang og undertrykkelse i forbindelse med religiøse vielser. Strategien har bl.a. til formål at forebygge, at personer, herunder mindreårige, tvinges til at blive religiøst viet og fastholdt i parforhold baseret på sådanne vielser.

Strategien tager udgangspunkt i en rapport udarbejdet af SFI (Det nationale Forskningscenter for Velfærd) om parallelle retsopfattelser i Danmark fra november 2011.

Det fremgår af strategien, at der ifølge SFI-rapporten blandt nogle religiøse grupper i Danmark findes »pluralistiske retsopfattelser«, som indebærer, at der inden for disse grupper i varierende grad kan gælde andre retsopfattelser og andre normer og traditioner end dem, der knytter sig til den sædvanlige praksis i Danmark. Det gælder især på det familieretlige område og primært i forbindelse med indgåelse og opløsning af religiøse vielser uden borgerlig gyldighed.

For det meste sker dette i fuld overensstemmelse med dansk ret, men praksissen kan blandt nogle grupper medføre forskellige former for vanskeligheder for især kvinder.

Det fremgår af strategien, at kvindekrisecentrene har oplyst, at en stor del af de kvinder, der henvender sig til centrene på grund af tvangsægteskaber, ofte ikke har indgået et borgerligt gyldigt ægteskab. I stedet er de blevet tvunget ind og fastholdt i et ægteskabslignende parforhold baseret på en religiøs vielse.

2.2.2. Det fremgår af strategien videre, at praksis vedrørende indgåelse og ophævelse af religiøse vielser ifølge SFI-rapporten i nogle sammenhænge kan skabe en række udfordringer i samspillet med dansk retspraksis.

Som eksempel på en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed nævnes i strategien de såkaldte »nikah-forhold«, som er den mest almindelige betegnelse for et ægteskab i islam. Selv om den religiøse vielse ikke er juridisk bindende, tillægges den i nogle muslimske miljøer større betydning end et borgerligt gyldigt ægteskab efter dansk ret.

»Nikah-forholdene« er kontraktbaserede forhold, og i Danmark indgås sådanne religiøse vielser normalt privat eller i en moske med tilstedeværelse af en imam og to vidner. Den religiøse ægteskabskontrakt kan baseres på en mundtlig aftale, men indgås ofte skriftligt. Kontrakten er ikke en gyldig vielsesattest i henhold til dansk ret, men en almindelig aftale mellem parterne.

2.2.3. Det anføres i strategien, at selv om et par er skilt efter danske regler, kan de, såfremt den religiøse vielse ikke er opløst, ifølge SFI-rapporten fortsat betragtes som ægtefæller i visse miljøer. Som eksempel nævnes i SFI-rapporten, at der ifølge islamiske retsprincipper eksisterer forskellige former for skilsmisser, som henholdsvis manden og kvinden kan tage initiativ til. Der er forskellige praksisser på området, men overordnet set kan en mand altid ensidigt opløse den religiøse vielse uden at give særlige grunde hertil eller uden sin hustrus accept. Det fremgår videre, at kvinden generelt står svagere end manden i forhold til at kunne tage initiativ til skilsmisse. En kvinde har dog ret til at blive løst fra det religiøse parforhold, hvis hun har »gyldige grunde«, f.eks. hvis manden er voldelig over for hende eller har forladt hjemmet.

2.2.4. Ifølge ægteskabsloven kan personer under 18 år ikke indgå ægteskab uden samtykke fra forældrene og tilladelse fra kommunen. Hvis der er tale om en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed, har denne handling ikke nogen retsvirkninger i Danmark, og handlingen er heller ikke omfattet af ægteskabslovens betingelser for at indgå ægteskab. Mindreårige kan imidlertid leve og blive betragtet som ægtepar i f.eks. visse muslimske miljøer, hvis de har indgået en religiøs vielse.

Det fremgår af strategien, at unge muslimske par ofte bliver religiøst viet for at opnå en social accept af deres forhold.

2.3. Lovforslagets udformning

Som det fremgår af pkt. 2.1, er det strafbart ved ulovlig tvang at tvinge nogen til at blive religiøst viet, jf. straffelovens § 260, stk. 1. Straffen er bøde eller fængsel indtil 2 år.

Tvinges nogen til at indgå ægteskab, kan straffen stige til fængsel indtil 4 år, jf. straffelovens § 260, stk. 2. Tvang til religiøse vielser uden borgerlig gyldighed er derimod ikke omfattet af denne forhøjede strafferamme.

En religiøs vielse kan bl.a. indebære social accept af et parforhold fra familie og netværk. Religiøse vielser uden borgerlig gyldighed tillægges derfor typisk stor betydning i de miljøer, hvor sådanne vielser finder sted, og de betragtes i sådanne miljøer ofte som lige så bindende og forpligtende som vielser med borgerlig gyldighed. Der er endvidere miljøer, hvor religiøse vielser tillægges større betydning end borgerligt gyldige ægteskaber.

Det kan på den baggrund have lige så indgribende og vidtrækkende konsekvenser for en person at blive udsat for tvang i forbindelse med en religiøs vielse som de konsekvenser, der følger af et tvangsægteskab. Der henvises herom i øvrigt til pkt. 2.2 ovenfor.

Religiøse vielser bør efter Justitsministeriets opfattelse derfor sidestilles med ægteskaber i forhold til straffelovens bestemmelse om ulovlig tvang.

Det foreslås i overensstemmelse hermed, at straffelovens § 260, stk. 2, om tvangsægteskaber, udvides til også at omfatte ulovlig tvang til religiøse vielser. Hermed vil ulovlig tvang i forbindelse med religiøse vielser blive omfattet af den skærpede strafferamme på fængsel indtil 4 år.

Det forudsættes, at der ved strafudmålingen sker en væsentlig forhøjelse af den straf, der kunne forventes udmålt efter strafferammen i straffelovens § 260, stk. 1.

Fastsættelsen af straffen i den enkelte sag vil som hidtil bero på domstolenes konkrete vurdering af alle sagens relevante omstændigheder. Som eksempler på omstændigheder, der kan virke i yderligere skærpende retning, kan nævnes, at den ulovlige tvang er udøvet af flere gerningsmænd i forening eller er udøvet gennem lang tid, at der er udøvet grov vold, eller at offeret er meget ungt.

Der henvises til lovforslagets § 1.

3. Udvisning i forbindelse med ulovlig tvang i forbindelse med religiøse vielser

3.1. Gældende ret

En udlænding, der idømmes ubetinget frihedsstraf eller anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse, for en lovovertrædelse, der ville have medført en straf af denne karakter, for overtrædelse af straffelovens §§ 260 eller 266, fordi den pågældende har tvunget nogen til at indgå ægteskab mod eget ønske, kan udvises, uanset hvor længe den pågældende har haft lovligt ophold i Danmark, og uanset på hvilket grundlag den pågældende er meddelt opholdstilladelse. Dette følger af udlændingelovens §§ 22, nr. 7, 23, nr. 1, og 24, nr. 1.

Adgangen til udvisning gælder endvidere uanset frihedsstraffens længde. Mens udvisning efter bestemmelserne i §§ 22, nr. 1-3, og 23, nr. 2-4, er betinget af, at udlændingen idømmes ubetinget frihedsstraf af en vis varighed, er udvisning efter § 22, nr. 4-8, der angår en række nærmere bestemte straffelovsovertrædelser, alene betinget af, at udlændingen idømmes ubetinget frihedsstraf. Dette gælder således også udvisning efter § 22, nr. 7, om udvisning i forbindelse med overtrædelse af straffelovens §§ 260 eller 266 under henvisning til, at den pågældende har tvunget nogen til at indgå ægteskab mod eget ønske.

Efter udlændingelovens § 26, stk. 2, skal en udlænding udvises efter §§ 22-24, medmindre dette vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

En udlænding, der idømmes ubetinget frihedsstraf for overtrædelse af straffelovens §§ 260 eller 266, fordi den pågældende har tvunget nogen til at indgå ægteskab mod eget ønske, skal således udvises, medmindre dette vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

Det følger af udlændingelovens § 24 b, stk. 1, 1. pkt., at en udlænding udvises betinget, hvis der ikke er grundlag for at udvise den pågældende efter § 22, nr. 7, fordi dette vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, jf. § 26, stk. 2.

Længden af et indrejseforbud i forbindelse med udvisning afhænger som udgangspunkt af frihedsstraffens længde, jf. udlændingelovens § 32, stk. 2. Indrejseforbud i forbindelse med udvisning efter blandt andet udlændingelovens § 22, nr. 7, § 23, nr. 1, jf. § 22, nr. 7, og § 24, nr. 1, jf. § 22, nr. 7, meddeles dog for mindst 6 år, jf. § 32, stk. 3.

3.2. Lovforslagets udformning

Som det fremgår af afsnit 3.1, er der i dag en udvidet adgang til udvisning ved overtrædelse af straffelovens §§ 260 eller 266 under henvisning til, at udlændingen har tvunget nogen til at indgå ægteskab mod eget ønske. Der kan ske udvisning, hvis udlændingen idømmes ubetinget frihedsstraf. Det gælder uanset frihedsstraffens længde og varigheden af udlændingens ophold her i landet.

Regeringen finder, at tvang i forbindelse med religiøse vielser er lige så uacceptabelt som tvang i forbindelse med indgåelse af ægteskab. Som konsekvens heraf bør der efter regeringens opfattelse være den samme udvidede adgang til udvisning, uanset om der er tale om ulovlig tvang i forbindelse med indgåelse af et ægteskab eller ulovlig tvang i forbindelse med en religiøs vielse.

Det foreslås derfor, at udlændingelovens § 22, nr. 7, udvides, således at adgangen til udvisning – uanset varigheden af frihedsstraffens længde og udlændingens ophold her i landet – ved ulovlig tvang i forbindelse med indgåelse af ægteskab mod eget ønske også skal gælde ved ulovlig tvang i forbindelse med en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 4.

4. Krav om deltagelse i undervisning om dansk familieret for religiøse forkyndere, der foretager vielser, som betingelse for forlængelse af opholdstilladelse

4.1. Gældende ret

4.1.1. Efter udlændingelovens § 9 f, stk. 1, kan der efter ansøgning meddeles opholdstilladelse til en udlænding, der her i landet skal virke som religiøs forkynder eller som missionær, eller en udlænding, der her i landet skal virke inden for et religiøst ordenssamfund.

Opholdstilladelse som religiøs forkynder kan gives, hvis udlændingen kan fremlægge dokumentation for, at vedkommende skal virke som forkynder inden for et herværende trossamfund.

Opholdstilladelse som missionær kan gives, hvis udlændingen kan fremlægge dokumentation for, at vedkommende skal virke som missionær og dermed udbrede en bestemt religion eller tro med tilknytning til et herværende trossamfund.

Endelig kan opholdstilladelse med henblik på at virke inden for et religiøst ordenssamfund gives, hvis udlændingen kan fremlægge dokumentation for, at vedkommende skal virke inden for et religiøst ordenssamfund. Det gælder f.eks. nonner og munke, som traditionelt har et religiøst virke internt i et ordenssamfund. Folkekirken eller et anerkendt eller godkendt trossamfund skal over for Udlændingestyrelsen erklære, at ordenssamfundet er oprettet af og/eller virker inden for trossamfundet.

Udlændinge, der får opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 f, meddeles også arbejdstilladelse, jf. § 34, stk. 4, i bekendtgørelse nr. 727 af 28. juni 2012 om udlændinges adgang her til landet (udlændingebekendtgørelsen).

Opholdstilladelse efter § 9 f er bl.a. betinget af, at udlændingen godtgør at have tilknytning til folkekirken eller et anerkendt eller godkendt trossamfund her i landet, at antallet af udlændinge med opholdstilladelse inden for trossamfundet står i rimeligt forhold til trossamfundets størrelse, og at udlændingen godtgør at have en relevant baggrund eller uddannelse for at virke som religiøs forkynder, missionær eller inden for et religiøst ordenssamfund, jf. udlændingelovens § 9 f, stk. 2 og 3.

Fælles for anerkendte og godkendte trossamfund er, at Ankestyrelsen kan bemyndige personer, herunder udlændinge, inden for trossamfundet til at foretage vielser med borgerlig gyldighed.

4.1.2. Opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 f, stk. 1, gives første gang for højst 2 år med

mulighed for forlængelse for perioder på op til 3 år, jf. udlændingebekendtgørelsens § 25, stk. 11. Udlændinge, der skal virke som religiøse forkyndere og missionærer mv., får normalt opholdstilladelse for 7 måneder med mulighed for forlængelse for ét år ad gangen i sammenlagt højst tre år.

Forlængelse af en opholdstilladelse efter § 9 f, stk. 1, er betinget af, at ansøgeren inden 6 måneder efter meddelelsen af opholdstilladelsen har bestået en prøve i dansk på A1-minus-niveau og en prøve i danske samfundsforhold (indvandringsprøven), jf. § 9 f, stk. 4.

4.2. Strategi mod parallelle retsopfattelser – opgør med tvang og undertrykkelse i forbindelse med religiøse vielser

Regeringens strategi mod parallelle retsopfattelser fra november 2012, der er omtalt nærmere under pkt. 2.2, indeholder bl.a. et initiativ om udvikling af et særligt undervisningstilbud om dansk familieret for religiøse forkyndere. Tilbuddet retter sig mod alle religiøse autoriteter uanset opholdsgrundlag, herunder også personer, som allerede har virket som religiøse autoriteter i en længere periode.

Med hensyn til de religiøse autoriteter, der foretager vielser med eller uden borgerlig gyldighed, lægges der med strategien herudover op til, at en forlængelse af opholdstilladelse til religiøse forkyndere m.fl., der har opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 f, fremover skal betinges af, at den pågældende inden 6 måneder fra meddelelse af opholdstilladelsen har gennemført undervisningsforløbet om dansk familieret. Det vil i øvrigt som hidtil være et krav, at den pågældende herudover inden 6 måneder fra meddelelse af opholdstilladelse har bestået indvandringsprøven.

Hensigten med undervisningsforløbet er at understrege vigtigheden af, at forkyndere har forståelse for dansk familieret, herunder navnlig for reglerne om ægteskabs indgåelse, skilsmisse, forældremyndighed mv., samt forståelse for forskellen mellem borgerligt gyldige vielser og religiøse vielser uden borgerlig gyldighed. Formålet med undervisningen er således, at personer, der arbejder som religiøse forkyndere her i landet, forstår de sociale og juridiske konsekvenser af ikke-borgerligt gyldige religiøse vielser.

Undervisningen vil have fokus på samspil og modsætninger mellem religiøse sædvaner og dansk ret. Der vil i undervisningen blive informeret om kravene til erhvervelse og anvendelse af vielsesbemyndigelse (i forhold til vielser med borgerlig gyldighed).

Undervisningsforløbet vil bestå af et to-dages kursus, der vil blive afholdt i København og Århus to gange om året hvert sted. Kursernes afholdelse vil blive tilrettelagt således, at kurserne afholdes på forskellige tidspunkter af året. Der vil blive udstedt et kursusbevis til kursusdeltagere, der har deltaget i kurset begge kursusdage.

4.3. Justitsministeriets overvejelser

Som det fremgår af pkt. 2.2, viser SFI-rapporten om parallelle retsopfattelser, at der på det familieretlige område blandt nogle religiøse grupper i Danmark findes en anden retsopfattelse i relation til indgåelse og opløsning af religiøse vielser uden borgerlig gyldighed. Dette skaber i visse tilfælde en række udfordringer i samspillet med dansk retspraksis.

Det er afgørende for regeringen, at udlændinge, der får opholdstilladelse her i landet som religiøse forkyndere mv. efter udlændingelovens § 9 f, stk. 1, og som foretager vielser eller vielseslignende handlinger, har kendskab til dansk familieret, herunder navnlig reglerne om ægteskab og skilsmisse.

Det foreslås derfor i overensstemmelse med anbefalingerne i regeringens strategi mod parallelle retsopfattelser, at forlængelse af en opholdstilladelse meddelt til en udlænding efter udlændingelovens § 9 f, der foretager vielser med eller uden borgerlig gyldighed, fremover tillige skal betinges af, at udlændingen

inden 6 måneder har deltaget i et undervisningstilbud for religiøse forkyndere m.fl. om dansk familieret, jf. pkt. 4.2 ovenfor.

Herved sikres det, at religiøse forkyndere m.fl., der foretager vielser med eller uden borgerlig gyldighed, får den nødvendige viden om dansk familieret, herunder kendskab til forskellen mellem borgerligt gyldige vielser og religiøse vielser uden borgerlig gyldighed, således at deltagerne opnår en forståelse for de sociale og civilretlige konsekvenser af ikke-borgerligt gyldige religiøse vielser.

4.4. Lovforslagets udformning

Efter udlændingelovens § 9 f, stk. 4, 1. pkt., er forlængelse af en opholdstilladelse til religiøse forkyndere m.fl. betinget af, at den pågældende består en prøve i dansk og danske samfundsforhold (indvandringsprøven).

Med henblik på at imødegå, at der her i landet findes pluralistiske retsopfattelser på det familieretlige område og dermed blandt visse religiøse grupper tilsyneladende kan herske usikkerhed om en religiøs vielses civilretlige konsekvenser, foreslås det ved en ændring af udlændingelovens § 9 f, at forlængelse af en opholdstilladelse for religiøse forkyndere m.fl., der foretager vielser med eller uden borgerlig gyldighed, fremover tillige skal betinges af, at den pågældende har deltaget i undervisning i dansk familieret.

Forslaget indebærer, at nytilkomne religiøse forkyndere m.fl., der foretager vielser og vielseslignende handlinger, og som ønsker at få forlænget deres opholdstilladelse, inden 6 måneder efter meddelelsen af opholdstilladelsen skal have gennemført undervisning for religiøse forkyndere m.fl. om dansk familieret.

Kurset i familieret forventes afholdt 4 gange om året, jf. pkt. 4.2 ovenfor. På den baggrund er der efter Justitsministeriets opfattelse behov for en hjemmel til, at Udlændingestyrelsen i forbindelse med en udlændings lovlige forfald fra kurset kan fastsætte en ny frist for dettes gennemførelse. Det foreslås derfor, at der indsættes en bestemmelse om, at der efter ansøgning kan fastsættes en ny frist, hvis Udlændingestyrelsen finder det godtgjort, at udlændingen som følge af lovligt forfald har været forhindret i at deltage i et kursus inden for 6-måneders perioden.

Det foreslås i forlængelse heraf, at afgørelser om lovligt forfald skal kunne påklages til det nyoprettede Udlændingenævn, der fungerer som klageinstans for Udlændingestyrelsens afgørelser om afslag på forlængelse af opholdstilladelser efter § 9 f, jf. udlændingelovens § 52 b, stk. 1, nr. 3.

Alle udlændinge, der får opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 f, vejledes i dag i forbindelse med meddelelse af opholdstilladelse om, at det er en betingelse for at få opholdstilladelsen forlænget, at vedkommende består indvandringsprøven inden 6 måneder.

Fremover vil udlændinge, der får opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 f, i forbindelse med meddelelsen af opholdstilladelse endvidere skulle vejledes om, at det – hvis den pågældende som led i sit virke foretager vielser, herunder både borgerligt gyldige vielser og religiøse vielser uden borgerlig gyldighed – tillige er en betingelse for at få opholdstilladelsen forlænget, at den pågældende inden 6 måneder har deltaget i undervisning om dansk familieret.

Den pågældende skal i forlængelsesansøgningen på tro og love oplyse, om den pågældende som led i sit virke foretager eller vil foretage vielser, herunder både borgerligt gyldige vielser og religiøse vielser uden borgerlig gyldighed. Udlændingestyrelsen vil ikke skulle foretage en nærmere vurdering af, om den pågældende konkret foretager vielser som led i sit virke, men vil skulle lægge oplysningerne i erklæringen til grund. Afgiver udlændingen i den forbindelse falsk erklæring, vil den pågældende efter omstændighederne kunne straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år, jf. straffelovens § 163.

Hvis den pågældende oplyser at foretage vielser som led i sit virke, skal ansøgningen vedlægges dokumentation for, at den pågældende har gennemført undervisningsforløbet i dansk familieret.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 1 og 5.

4.5. Personer, der vil være undtaget fra kravet om undervisningsdeltagelse

Den 12. september 1963 indgik Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Tyrkiet en associeringsaftale. Formålet med aftalen var at styrke de økonomiske og handelsmæssige forbindelser mellem EU og Tyrkiet. Aftalen giver således bl.a. visse rettigheder til tyrkiske statsborgere, der er arbejdstagere eller på anden måde økonomisk aktive i et EU-land.

Associeringsaftalen er senere blevet suppleret med en tillægsprotokol af 23. november 1970 samt af Associeringsrådets afgørelse nr. 1/80 af 19. september 1980, som blev vedtaget inden for rammerne af associeringsaftalen.

Tillægsprotokollen og afgørelse nr. 1/80 indeholder såkaldte stand still-klausuler, der indebærer et forbud mod at vedtage nye begrænsninger inden for visse områder.

Associeringsrådets afgørelse nr. 1/80 indeholder således i artikel 13 en stand still-klausul, der medfører, at Tyrkiet og EU-medlemsstaterne ikke efter ikraftrædelsen af Associeringsrådets afgørelse nr. 1/80 den 1. december 1980 må indføre nye begrænsninger for så vidt angår vilkårene for adgang til beskæftigelse for arbejdstagere og deres familiemedlemmer, som har opnået opholds- og arbejdstilladelse efter nationale regler herom.

Af EU-Domstolens praksis fremgår, at artikel 13 i Associeringsrådets afgørelse nr. 1/80 bl.a. er til hinder for, at der vedtages helt nye restriktioner for udøvelsen af arbejdskraftens frie bevægelighed, herunder restriktioner med hensyn til de materielle vilkår for og/eller fremgangsmåden ved den første indrejse for tyrkiske statsborgere, der agter at gøre brug af denne frihed i den pågældende medlemsstat.

I forhold til nægtelse af forlængelse af opholdstilladelse til tyrkiske statsborgere, der er arbejdstagere i Danmark, må der heller ikke opstilles nye begrænsninger efter stand still-klausulernes ikrafttræden eller i forhold til senere indførte lempelser. Dette gælder uanset grundlaget for den oprindelige opholdstilladelse.

Religiøse forkyndere, der skal forkynde det religiøse budskab som præst, imam eller lignende, må som udgangspunkt anses for at være arbejdstagere. Det betyder, at de materielle regler for opnåelse af opholdstilladelse som religiøs forkynder mv. er omfattet af stand still-klausulerne.

Missionærer og munke mv. kan derimod som udgangspunkt ikke anses for at være arbejdstagere.

Det må dog bero på en konkret vurdering, om de pågældende skal udføre lønnet arbejde af et sådan omfang, at de kan anses som arbejdstagere og dermed omfattet af stand still-klausulen.

Der må således ikke indføres nye begrænsninger for så vidt angår vilkårene for adgangen til beskæftigelse for religiøse forkyndere m.fl., som kan anses for at være arbejdstagere.

Den foreslåede bestemmelse om undervisning i dansk familieret som betingelse for, at religiøse forkyndere m.fl. kan få forlænget deres opholdstilladelse, indebærer en skærpelse i forhold til tidligere gældende regler om adgang til forlængelse af en opholdstilladelse meddelt til religiøse forkyndere m.fl.

Det betyder, at der ikke vil kunne stilles krav om deltagelse i undervisning i familieret som betingelse for fortsat ophold for en tyrkisk statsborger, der er indrejst med opholdstilladelse som religiøs forkynder, hvis den pågældende kan anses for at være arbejdstager. I sådanne tilfælde vil den pågældende derfor ikke

være omfattet af kravet om deltagelse i undervisning i dansk familieret i den foreslåede bestemmelse i § 9 f, stk. 5, jf. forslagets § 2, nr. 1.

5. Tilhold og opholdsforbud i forbindelse med tvangsægteskaber mv.

5.1. Gældende ret

5.1.1. Den 1. marts 2012 trådte en ny lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning i kraft.

Ved et tilhold kan en person forbydes at opsøge en anden ved personlig, mundtlig eller skriftlig henvendelse, herunder ved elektronisk kommunikation, eller på anden måde kontakte eller følge efter den anden, jf. lovens § 1.

Bestemmelsen omfatter for det første *kontakt*. Efter bestemmelsen er enhver kontakt som udgangspunk forbudt. Det gælder også henvendelser via e-mail, sms eller beskeder via sociale netværk. Afgørende er, om den pågældende adfærd reelt har karakter af en henvendelse eller kontakt fra gerningsmanden til den forurettede. Det er derimod ikke afgørende, om kontakten sker direkte.

Bestemmelsen omfatter også andre former for henvendelser som f.eks. henvendelser i form af ophold lige uden for forurettedes bolig.

Bestemmelsen omfatter for det andet det at *»følge efter«* en person. Det omfatter f.eks. chikane i form af, at gerningsmanden følger efter den forurettede uden helt at nærme sig, således at adfærden ikke eller ikke med sikkerhed kan betegnes som kontakt.

Et tilhold kan begrænses til et forbud mod visse former for adfærd eller henvendelser mv.

Af lovens § 2 fremgår de betingelser, der skal være opfyldt for, at der kan gives et tilhold.

Efter § 2, stk. 1, kan tilhold gives, hvis der er begrundet mistanke om, at en person enten har krænket den forurettedes fred eller mod den forurettede har begået et strafbart forhold, der kan sidestilles med en fredskrænkelse, og der er bestemte grunde til at antage, at personen fortsat vil krænke den forurettede på den måde.

Lovens § 2, stk. 2, indeholder en særlig regel om tilhold, hvorefter tilhold kan gives, hvis der er begrundet mistanke om, at den pågældende har begået en grov personfarlig forbrydelse mod den forurettede, og den forurettede eller dennes nærmeste efter lovovertrædelsens grovhed ikke findes at skulle tåle henvendelser fra den pågældende Tilhold kan efter denne bestemmelse gives, uanset om der i øvrigt er konkret grundlag for at antage, at den pågældende på ny vil krænke den forurettede eller dennes nærmeste.

5.1.2. Tilhold vil for det første kunne meddeles, når en person har krænket en andens fred ved at forfølge eller genere den anden ved kontakt mv. som omfattet af lovens § 1, jf. § 2, stk. 1, nr. 1, litra a. Fredskrænkelsen kan f.eks. bestå i hyppige uønskede henvendelser eller andre handlinger, der ikke i sig selv er strafbare, men som opleves som ubehagelige og forstyrrende på grund af deres antal, deres indhold eller et udtrykt ønske om at være fri for yderligere kontakt.

Efter § 2, stk. 1, nr. 1, litra b, vil tilhold for det andet kunne gives, hvis en person mod den anden har begået et strafbart forhold, der kan sidestilles med en fredskrænkelse (omfattet af § 2, stk. 1, nr. 1, litra a). Kravet kan være opfyldt ved, at forholdet har karakter af en egentlig, strafbar fredskrænkelse som f.eks. husfredskrænkelse eller trusler efter straffelovens § 266. Endvidere kan kravet være opfyldt ved strafbart forhold, som efter de konkrete omstændigheder kan sidestilles med en fredskrænkelse. F.eks. vil en række tyverier, der begås for at chikanere den forurettede, efter omstændighederne kunne begrunde et tilhold.

Det er ikke et krav, at der er faldet dom i en eventuel straffesag. Et strafbart forhold, der kan sidestilles med en fredskrænkelse, vil således efter omstændighederne kunne danne grundlag for et tilhold, uden at gennemførelse af en straffesag skal afventes.

Efter § 2, stk. 1, nr. 1, er det et krav, at der er »begrundet mistanke« om, at der er sket fredskrænkelse eller er begået et strafbart forhold mod den anden. Kriteriet »begrundet mistanke« svarer til mistankekravet i retsplejelovens § 762, stk. 1, om varetægtsfængsling, og praksis efter denne bestemmelse vil i denne henseende være vejledende.

Efter § 2, stk. 1, nr. 2, kræver et tilhold endvidere, at der er bestemte grunde til at antage, at den pågældende fortsat vil krænke den anden som anført i nr. 1.

5.1.3. Som det fremgår af pkt. 5.1.1, indeholder lovens § 2, stk. 2, en særlig regel om tilhold, hvorefter tilhold kan gives i tilfælde, hvor den pågældende har udsat en person for et så groft strafbart forhold, at den forurettede eller dennes nærmeste ikke findes at skulle tåle henvendelser fra den indklagede, uanset om der i øvrigt er konkret grundlag for at antage, at den pågældende på ny vil krænke den forurettede eller dennes nærmeste.

Efter bestemmelsen er det for det første en betingelse, at der er begrundet mistanke om, at den pågældende har begået en overtrædelse af straffelovens bestemmelser om drab, røveri, frihedsberøvelse, vold, brandstiftelse, voldtægt eller anden sædelighedsforbrydelse eller forsøg på en af de nævnte forbrydelser (§ 2, stk. 2, nr. 1). For det andet er det en betingelse, at den forurettede eller dennes nærmeste efter lovovertrædelsens grovhed ikke findes at skulle tåle kontakt mv. med gerningsmanden som anført i § 1 (§ 2, stk. 2, nr. 2).

En grov personfarlig forbrydelse vil således – i lighed med en strafbar fredskrænkelse eller et strafbart forhold, der kan sidestilles med en fredskrænkelse efter § 2, stk. 1 – kunne danne grundlag for udstedelse af et tilhold, blot der er begrundet mistanke om, at et strafbart forhold er begået.

Der stilles i modsætning til § 2, stk. 1, ikke krav om, at der – udover den strafbare handling – har været fredskrænkende henvendelser mv. forud for, at tilhold kan gives, og heller ikke, at der er bestemte grunde til at frygte fortsat krænkelse. Det er – som det også er tilfældet efter stk. 1 – ikke en betingelse, at der er faldet dom i en eventuel straffesag.

5.1.4. Medvirken til en strafbar fredskrænkelse omfattet af § 2, stk. 1, eller et strafbart forhold omfattet af § 2, stk. 2, vil efter omstændighederne ligeledes kunne begrunde et tilhold.

Der vil kunne udstedes tilhold til en flerhed af personer i forhold til den samme forurettede. Det gælder f.eks. i sager, hvor de pågældende hver for sig eller sammen (eventuelt på skift) krænker den forurettedes fred ved at opsøge eller følge efter den forurettede.

Tilholdsreglerne giver således mulighed for at udstede tilhold til flere familiemedlemmer, der f.eks. truer en datter til at indgå ægteskab mod hendes vilje.

Efter § 12 må et tilhold ikke stå i misforhold til den herved forvoldte forstyrrelse af den pågældendes forhold, hensynet til den eller dem, foranstaltningen skal beskytte, og karakteren af den adfærd, der er udvist fra den pågældendes side. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at tilhold i langt de fleste tilfælde vil være proportionale, da der som udgangspunkt vil være tale om en begrænset forstyrrelse af den pågældendes forhold.

Tilhold kan besluttes, når den person, som tilholdet skal beskytte, anmoder om det, eller når almene hensyn tillader det, jf. § 14. Politiet vil således kunne tage initiativ til at udstede et tilhold, hvis det f.eks.

må antages, at den forurettede ikke tør anmode om et tilhold af frygt for familien mv. Reglen er begrænset til tilfælde, hvor der er risiko for mere alvorlige overgreb, herunder vold eller voldtægt eller overgreb mod børn.

Meddelelse af et tilhold er en forvaltningsretlig afgørelse, og forvaltningslovens regler om partshøring, begrundelse og klagevejledning finder derfor anvendelse.

Afgørelser om tilhold skal forkyndes, jf. lovens § 16.

Overtrædelse af et tilhold straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år, jf. § 21.

Et tilhold kan bortfalde, hvis den, som tilholdet skal beskytte, frivilligt genoptager kontakten med de personer, der har fået tilholdet.

5.1.5. Efter tilholdslovens § 3 kan en person ved et opholdsforbud (geografisk bestemt tilhold) forbydes at opholde sig eller færdes i et nærmere afgrænset område i nærheden af en anden persons bolig, arbejds-, uddannelses- eller opholdssted eller andet område, hvor denne anden person ofte færdes.

Betingelserne for at udstede et opholdsforbud fremgår af lovens § 4.

Det kræves for det første, at betingelserne for tilhold efter lovens § 2 er opfyldt. Herudover kræves det, at mistanken angår oftere gentagen krænkelse efter § 2, stk. 1, nr. 1 (om fredskrænkelse eller strafbart forhold, der kan sidestilles med fredskrænkelse), forsætlig overtrædelse af et tilhold eller en lovovertrædelse omfattet af § 2, stk. 2, om grov personfarlig kriminalitet eller § 8, nr. 1 (om bortvisning).

Endelig er det en betingelse, at et tilhold ikke kan antages at være tilstrækkeligt til at værne den, som tilholdet skal beskytte.

5.2. Justitsministeriets overvejelser

5.2.1. I juli 2012 blev National strategi mod æresrelaterede konflikter offentliggjort.

Det fremgår af strategien, at det er vanskeligt at opgøre omfanget af æresrelaterede konflikter, bl.a. fordi en lang række af sådanne familiekonflikter med baggrund i familiens opfattelse af ære sker inden for hjemmets fire vægge.

Rigspolitiet fører ikke statistik over antallet af indgåede tvangsægteskaber, men Rigspolitiet har oplyst, at der i 2011 blev indberettet i alt 155 æresrelaterede sager til Rigspolitiet. Hovedparten af de indberettede sager omhandler det, som af familierne opfattes som forkert adfærd, forkert valg af kæreste/ægtefælle mv., skilsmisse/hævede forlovelser og tvangsægteskaber.

Herudover har LOKK (Landsorganisationen af Kvindekrisecentre) oplyst, at organisationen oplever en stigning i antallet af henvendelser om æresrelaterede konflikter. Det samme gælder bostedet Rehabiliteringscentret for Etniske kvinder i Danmark (R. E. D).

En undersøgelse af social kontrol blandt 15 til 20-årige nydanskere offentliggjort af Social- og Integrationsministeriet i november 2011 viser endvidere, at der foregår en omfattende social kontrol af unge nydanskere navnlig for så vidt angår partnervalg, kærester og sex før ægteskabet.

5.2.2. Det kan i tilfælde af chikane og trusler eller lignende i forbindelse med tvangsægteskaber mv. være relevant at afskære et familiemedlem fra at opsøge eller på anden måde kontakte det forurettede medlem af familien. Ligeledes kan det være relevant i sådanne sager at forbyde en person at opholde sig i nærheden af den forurettedes bopæl, arbejds- eller uddannelsessted.

Som det fremgår af pkt. 5.1 ovenfor, giver tilholdsreglerne allerede i dag mulighed for at udstede tilhold til familiemedlemmer, der f.eks. truer en datter til at indgå et ægteskab mod hendes vilje eller på anden måde krænker hendes fred. Social kontrol, der eksempelvis udøves ved, at familien sender en række sms'er eller e-mails eller følger efter vedkommende, vil således efter omstændighederne kunne begrunde et tilhold efter tilholdslovens § 2, stk. 1.

Der vil ligeledes efter de gældende regler kunne udstedes tilhold i tilfælde af vold eller anden personfarlig kriminalitet eller forsøg herpå, hvis der foreligger begrundet mistanke herom.

Strafbare forhold, der kan sidestilles med en fredskrænkelse, jf. § 2, stk. 1, eller grove personfarlige forbrydelser omfattet af § 2, stk. 2, kan således danne grundlag for udstedelse af tilhold, blot der er begrundet mistanke om, at et sådant forhold er begået, således at gennemførelse af en straffesag ikke skal afventes.

Medvirken til en strafbar fredskrænkelse omfattet af § 2, stk. 1, eller en overtrædelse omfattet af § 2, stk. 2, vil efter omstændighederne endvidere kunne begrunde et tilhold.

Der vil i medfør af de gældende regler kunne udstedes tilhold til en flerhed af personer, der hver især opfylder betingelserne for at få et tilhold, i forhold til den samme forurettede.

5.2.3. I sager om æresrelaterede konflikter kan det imidlertid i praksis være svært for politiet at løfte bevisbyrden for, at betingelserne for at udstede et tilhold er til stede. Samtidig kan det være vanskeligt at finde frem til, hvem i en familie der står bag konkrete fredskrænkelser eller ulovlig tvang over for den forurettede.

Det er endvidere politiets erfaring, at de personer, der henvender sig til et kvindekrisecenter eller kommunen for at få hjælp i sager om æresrelaterede konflikter, herunder tvangsægteskaber mv., ofte ikke ønsker at indgive en anmeldelse mod familien.

Desuden vil politiet i de sager, hvor der foreligger en anmeldelse fra den forurettedes side, eller hvor den forurettede anmoder om at få udstedt et tilhold mod familien, ofte ikke have andet oplysningsgrundlag end den forurettedes forklaring. Det vil således i højere grad end i andre sager kunne forekomme, at der ikke foreligger objektive omstændigheder i form af f.eks. telefonopkald, sms-beskeder mv. til den forurettede, ligesom det i højere grad end i andre sager kan forekomme, at den forurettedes familie er modvillig til at medvirke til sagens oplysning.

Justitsministeriet finder, at muligheden for at anvende tilhold i forhold til familiemedlemmer, der står bag f.eks. trusler fremsat med det formål, at en person skal indgå et ægteskab eller lade sig religiøst vie, er et vigtigt element i den samlede indsats mod tvangsægteskaber mv. I lyset af, at det i praksis kan være vanskeligt for politiet at løfte bevisbyrden for, at betingelserne for at udstede et tilhold er til stede i sådanne sager, er det Justitsministeriets opfattelse, at de nuværende regler bør ændres, så de i højere grad målrettes sager om eksempelvis tvangsægteskaber, herunder når tvangen udøves af eller på vegne af flere medlemmer af en familie.

På den baggrund foreslås det at lempe på mistankekravet i sager om tilhold i forbindelse med tvangsægteskaber mv. Samtidig bør der i lighed med reglen i § 2, stk. 2, ikke stilles krav om, at der har været fredskrænkende henvendelser mv. forud for, at tilhold kan gives, og heller ikke, at der er bestemte grunde til at frygte fortsat krænkelse.

Ligeledes bør adgangen til at udstede tilhold efter Justitsministeriets opfattelse ikke være begrænset til tilfælde, hvor den forurettede anmoder om det, eller almene hensyn kræver det, jf. § 14.

Endelig bør reglerne om opholdsforbud udvides tilsvarende.

5.3. Lovforslagets udformning

Det foreslås, at der etableres mulighed for at udstede tilhold i sager, hvor en person med rimelig grund mistænkes for at have udøvet eller forsøgt at udøve ulovlig tvang i forbindelse med ægteskab eller en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed. Hermed vil de strafbare forhold, der kan begrunde et tilhold efter bestemmelsen, svare til indholdet af den gældende § 260, stk. 2, i straffeloven med den i lovforslagets § 1, nr. 1, foreslåede udvidelse, jf. pkt. 2.3. ovenfor.

Tilhold vil efter den foreslåede bestemmelse ligeledes kunne gives til den eller dem, der medvirker til den ulovlige tvang.

Der vil således kunne udstedes et tilhold til en flerhed af personer, f.eks. medlemmer af forurettedes familie, når der er rimelig grund til at antage, at de pågældende ulovligt har tvunget eller forsøgt at tvinge den forurettede til at indgå ægteskab eller til en religiøs vielse.

Rimelig grund skal forstås i overensstemmelse med eksempelvis retsplejelovens § 755 om anholdelse. Det indebærer, at der skal være visse konkrete holdepunkter for at antage, at den person, tilholdet skal beskytte, er ved at blive udsat for et tvangsægteskab eller tvang til en religiøs vielse.

Hvis betingelserne herefter er opfyldt, vil der efter forslaget umiddelbart kunne udstedes et tilhold til et eller flere medlemmer af en familie, uden at gennemførelse af en straffesag skal afventes. Der stilles således ikke krav om, at der foreligger en forudgående fredskrænkelse, eller at der er bestemte grunde til at frygte fortsat krænkelse. Der skal efter bestemmelsen heller ikke foretages en selvstændig vurdering af den konkrete overtrædelses grovhed.

Det foreslås endvidere, at politiet skal kunne træffe afgørelse om tilhold også i situationer, hvor den forurettede ikke har anmodet om det, og hvor risikoen for overgreb ikke er så kvalificeret, at forholdet er omfattet af § 14, sidste led, om almene hensyn.

Endelig foreslås det at udvide lovens § 4 om opholdsforbud, således at mistanke om ulovlig tvang til indgåelse af ægteskab eller til en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed tilsvarende kan begrunde et opholdsforbud.

Der henvises til lovforslagets § 3.

6. Ligestillingsvurdering af lovforslaget

Lovforslaget er umiddelbart kønsneutralt, idet det bidrager til at værne om både kvinders og mænds ret til frit at vælge partner eller ægtefælle og til frit at kunne færdes uden at blive forfulgt og chikaneret af familie mv.

Som det fremgår af National strategi mod æresrelaterede konflikter, er det imidlertid i udstrakt grad kvinder, der er ofre for æresrelaterede konflikter, herunder kvinder, der tvinges til at indgå ægteskab eller til at blive religiøst viet.

På den baggrund har forslaget efter Justitsministeriets opfattelse positive ligestillingsmæssige konsekvenser.

7. De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige af betydning.

8. De økonomiske og administrative konsekvenser erhvervslivet mv.

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

9. De administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

10. De miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

11. Forholdet til EU-retten

Udlændinge, som har ret til ophold i Danmark efter EU-reglerne om den fri bevægelighed, skal ikke have opholdstilladelse for at kunne opholde sig i Danmark. Endvidere vil visse persongrupper være undtaget fra det foreslåede krav om deltagelse i undervisning om dansk familieret som betingelse for forlængelse af opholdstilladelsen som religiøs forkynder m.fl., jf. pkt. 4.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

12. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Østre Landsret, Vestre Landsret, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, HK-Landsklubben Danmarks Domstole, Rigspolitiet, Rigsadvokaten, Foreningen af Offentlige Anklagere, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Danske Advokater, Amnesty International, Ankestyrelsen, Børnerådet, Børns Vilkår, CFU – Centralorganisationernes Fællesudvalg, Danmarks Biblioteksforening, Danmarks Rederiforening, Danmarks Rejsebureau Forening, Danner, Dansk Anti-Stalking Forening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Flygtningehjælp, Dansk Missionsråd, Dansk Røde Kors Landskontoret, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Tyrkisk Islamisk Stiftelse, Datatilsynet, Den Danske Helsinki-Komité for Menneskerettigheder, Det Kriminalpræventive Råd, Dokumentations- og Rådgivningscentret om Racediskrimination, Finansrådet, Flygtningenævnet, Flygtninge Under Jorden, Foreningen af Udlændingeretsadvokater, Færørenes Landsstyre, Grønlands Selvstyre, HK/Danmark, Indvandrerrådgivningen, Institut for Menneskerettigheder, Joan-Søstrene, Kirkernes Integrationstjeneste, Kommunernes Landsforening, Kriminalpolitisk Forening (KRIM), Kvinderådet, Fredsfonden, Landsforeningen Adoption & Samfund, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsorganisationen af Kvindekrisecentre (LOKK), Landsforeningen Hjælp Voldsofre, Migrantkvinder, Offerrådgivningerne i Danmark, Red Barnet, RCT – Rehabiliterings- og Forskningscentret for Torturofre, Rehabiliteringscentret for Etniske kvinder i Danmark (R. E. D), Retspolitisk Forening, Retssikkerhedsfonden, Røde Kors Asylkontoret, Røde Kors Landskontoret, Rådet for Etniske Minoriteter, SOS mod Racisme, Ægteskab uden Grænser, 3F, Assentoft Frikirke, Baptistkirken i Danmark, Bethel Missionary Baptist Church, Bibel og Missionscentret, Bornholmerkirken Evangelisk Luthersk Frimenighed, Brunstad Kristne Menighed – Holstebro, Brunstad Kristne Menighed – København, City Kirken Herning, Citykirken Århus, Copenhagen Community Church (tidl. Amager Kristne Center), Dansk Teltmissions Menighed, Den Apostoliske Pinsekirke, Den Apostolske Kirke i Danmark, Den Armensk Apostolske Kirke, Den evangelisk-lutherske Frikirke, Den Evangeliske Frikirke, Den Katolske Kirke i Danmark, Den Koptisk-Ortodokse Kirke, Den koreanske kirke i Danmark, Den Kristne Forsamling (tidligere Kristnastova), Den makedonske ortodokse Kirke, Den Nyapostolske Kirke i Danmark, Den Ortodokse Kirke i Danmark, Den ortodokse russiske kirkes menighed i København, Den Rumænsk Ortodokse Menighed i Herning, Den Rumænsk Ortodokse Menighed i København, Den Rumænsk Ortodokse Menighed i Århus, Den rumænsk-ortodokse menighed i Danmark, Den Russiske Ortodokse Kirkes Menigheder, Den Serbisk Ortodokse Kirke i Danmark, Den til St. Alban's English Church i København hørende menighed, Det danske Missionsforbund, Etiopisk-

Ortodokse Tewahedo Kirke i Danmark, Exodus-Kirken, Fonden Guds Verdensvide Kirke (Worldwide Church of God), Foreningen Liberal Katolsk Kirke i Danmark, Forklarelsens Kirke, Forsamlingen Livdin, Frelsens Hær, Frikirken Hillerød, Frikirken Oasan, Frikirken på Havnen, Frimenigheden Kilden, Fårevejle Evanglisk Lutherske Frimenighed, Græsted Frikirke, Guds menighed, Hillerød Frimenighed, Holstebro Frikirke, International Christian Community, International Harvest Christian Center, Inuunerup Nutaap Oqaluffia - Grønlands Frikirke, Jehovas Vidner, Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige (Mormoner), Kong Haakons Kirke, Kristensamfundet i Danmark, Kristent Center, Kristent Centrum, Kristent Fællesskab, København, Kristus Kirken (frikirke), København Vinyard, Københavnerkirkens frimenighed, Københavns Bibeltrænings Center, Københavns Frimenighed, Livets Kilde, Luthersk Missionsforenings Frimenighed, Menigheden af Kristne i Danmark i Jesu navn, Menigheden Faderhuset, Menigheder inden for Pinsebevægelsen, Metodistkirken i Danmark, Mission Danmark, Morsø Frimenighed, Nazaræernes Kirke, Nexø Frikirke, Nord-schleswigsche Geminde, Odder Frimenighed, Redeemed Christian Church of God - Jesus Centre, Reformerte menigheder, Skovbo Frikirke, (Den Kristne Forsamling (Frikirken Berøa), Svenska Gustafsförsamlingen i København, Sydfyns Frimenighed (tidligere Taasing Frimenighed), Syvende-dags Adventistkirken – Danmark, The Brethren, The International Church of Copenhagen (The American Lutheran Congregation of Copenhagen), Thorsted Frimenighed, Troens Ord (Brande Kristne Center), Yeshuat Tsion, Den Messianske Synagoge i Danmark, Østens Assyriske Kirke i Danmark (Den assyriske østkirke i Danmark), Ågård Frimenighed, Aalborg Menighedscenter, Det Mosaiske Trossamfund, Machsike Hadas, Shir Hatzafon – Progressiv Jødedom i Danmark, Dansk Islamisk Center, Dansk Muslimsk Union, Dansk Tyrkisk Islamisk Stiftelse, Den Islamiske forening af Bosniakker i Danmark, Den Islamiske Verdensliga (Muslim Worldliga), Det Albanske Trossamfund i Danmark, Det Islamiske Forbund i Danmark, Det Islamiske Trossamfund, Det muslimske Kulturcenter, Foreningen Ahlul Bait i Danmark (tidligere Al-Mostafa Islamisk Center), Islamic Center Jaffaria, Islamic Cultural Center, Islamisk Center for Europæiske Lande, Islamisk Forum, Islamisk Kultur Center Amager, Islams Ahmadiyya Djamâ'at (Bevægelse), Kulturforeningen for folk fra Irak, Københavns Moske, Minhaj ul Quran International Denmark, Muslim Cultural Institute, Muslimernes Fællesråd, Pakistan Islamic Welfare Society, Shiamuslimsk Trossamfund i Danmark, Århus Islamiske Trossamfund, Center for Visdom og Medfølelse – Tong-nyi Nying-je Ling, Den Burmesiske Theravada Buddhistforening Buddha Ramsi, Den Vietnamesiske Buddhistiske Kulturelle Forening, Chua Lieu Quan, Den Vietnamesiske Buddhistiske Kulturforening i Århus, Foreningen Rangjung Yeshe Sangha, Foreningen Stupa, Karma Kagyu Buddhistisk Sangha, Karma Kadjy Skolen (Karma-Kasjyba Skolen), Karmapa-Trust-Sangye Tashi Ling, Phendeling – Center for Tibetansk Buddhisme, Tendai Danmark, Tendai Buddhistisk Center, The Buddhist Organisation Dhammakaya i Danmark, Wat Thai Danmark, Watpa Copenhagen (Sunnataram Copenhagen), Bharatiya Mandir, Brahma Kumaris Åndelige Verdensuniversitet, Brande Hindu Menighed, Danmarks Hindu Kultur Aktivitets Center, Krishnabevægelse/Iskcon (Hara Krishna), Sathya Sai Baba, Sikh Foundation, Denmark, Siri Guru Singh Sabha, Copenhagen, Alevi Forbundet i Danmark, Baha'i Samfundet – Det nationale åndelige råd for bahà'ìerne i Danmark, Den Mandæiske Mandea i Danmark, Forn Sidr- Asa- og Vanetrosamfundet i Danmark samt Harreskovens Blótgilde.

13. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen af betydning
Administrative konsekven-	Ingen	Ingen af betydning

ser for stat, kommuner og regioner		
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Udlændinge, som har ret til ophold i Danmark efter EU-reglerne om den fri bevægelighed, skal ikke have opholdstilladelse for at kunne opholde sig i Danmark. Endvidere vil visse persongrupper være undtaget fra det foreslåede krav om deltagelse i undervisning om dansk familieret som betingelse for forlængelse af opholdstilladelsen som religiøs forkynder m.fl.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1 (§ 260, stk. 2)

Strafferammen i straffelovens § 260, stk. 1, om ulovlig tvang er bøde eller fængsel indtil 2 år. Hvis nogen ved ulovlig tvang tvinges til at indgå ægteskab, kan straffen stige til fængsel indtil 4 år, jf. § 260, stk. 2. Den skærpede sidestrafferamme finder alene anvendelse på ægteskaber med borgerlig gyldighed.

Med den foreslåede bestemmelse udvides § 260, stk. 2, således at også ulovlig tvang til en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed omfattes af den skærpede sidestrafferamme på fængsel indtil 4 år.

Religiøse vielser, der ikke har borgerlig gyldighed, kan have forskellig karakter afhængigt af religion og kulturelle sammenhænge. Religiøse vielser forstås i denne sammenhæng som en indstiftelse af et ægteskabslignende forhold under tilstedeværelse af en religiøs autoritet. Der kan i den forbindelse underskrives en form for ægteskabskontrakt, men dette er ikke en forudsætning for, at forholdet kan falde ind under den foreslåede bestemmelse.

Omfattet af den foreslåede bestemmelse vil f.eks. være tvang udøvet i forhold til indgåelse af et såkaldt »muslimsk ægteskab« eller »nikah-forhold«, hvorved forstås en gensidigt forpligtende ægteskabelig kontrakt indgået i forbindelse med en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed.

Det forudsættes, at der med forslaget ved strafudmålingen sker en væsentlig forhøjelse af den straf, der kunne forventes udmålt efter strafferammen i straffelovens § 260, stk. 1.

Fastsættelsen af straffen i den enkelte sag vil som hidtil bero på domstolenes konkrete vurdering af alle sagens relevante omstændigheder. Det vil således bl.a. kunne have betydning, hvilken tvang der er anvendt, herunder om der har været anvendt vold eller trusler om vold eller frihedsberøvelse, og hvilket omfang og hvilken tidsmæssig udstrækning den udøvede tvang har haft. Også den tvungne persons alder og afhængighed af den, der udøver tvangen, kan have indflydelse på strafudmålingen, ligesom det kan have betydning, hvis flere gerningsmænd har handlet i forening. Det vil også kunne indgå i

vurderingen, om tvangen har virket, således at § 260 er fuldbyrdet, eller om der alene straffes for forsøg, jf. straffelovens § 21.

Der foreslås ingen ændringer af gerningsindholdet i § 260. Området for strafbar ulovlig tvang ændres således ikke.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Til nr. 1 (§ 9 f, stk. 5)

Efter den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 9 f, stk. 4, 1. pkt., skal forlængelse af en opholdstilladelse for religiøse forkyndere m.fl. efter stk. 1 betinges af, at ansøgeren inden 6 måneder efter meddelelsen af opholdstilladelsen har bestået en prøve i dansk på A1-minus-niveau og en prøve i danske samfundsforhold (indvandringsprøven).

Efter den foreslåede bestemmelse i § 9 f, stk. 5, skal forlængelse af en opholdstilladelse efter stk. 1 endvidere betinges af, at ansøgeren inden 6 måneder efter meddelelsen af opholdstilladelsen har deltaget i undervisning for religiøse forkyndere m.fl. om dansk familieret, hvis ansøgeren som led i sit virke foretager eller vil foretage vielser, herunder både borgerligt gyldige vielser og religiøse vielser uden borgerlig gyldighed.

Den foreslåede ændring indebærer, at nytilkomne religiøse forkyndere m.fl., der foretager vielser og vielseslignende handlinger, og som ønsker at få forlænget deres opholdstilladelse, inden 6 måneder efter meddelelsen af opholdstilladelsen både skal have bestået indvandringsprøven og have deltaget i undervisning for religiøse forkyndere m.fl. om dansk familieret.

Undervisningsforløbet vil have fokus på reglerne om ægteskabs indgåelse, skilsmisse, forældremyndighed mv. samt forskellen mellem borgerligt gyldige vielser og religiøse vielser uden borgerlig gyldighed, herunder de sociale og juridiske konsekvenser af ikke-borgerligt gyldige religiøse vielser. Der vil i undervisningen blive informeret om kravene til erhvervelse og anvendelse af vielsesbemyndigelse (i forhold til vielser med borgerlig gyldighed).

Religiøse forkyndere m.fl., der får en opholdstilladelse efter § 9 f, og som foretager vielser, vil fremover i forbindelse med meddelelsen af opholdstilladelsen skulle vejledes om kravet om deltagelse i familieretskurset som betingelse for forlængelse af opholdstilladelsen.

Det påhviler ansøgeren at fremlægge dokumentation for, at den pågældende har gennemført undervisningsforløbet. De udlændinge, der deltager i hele kursusforløbet på to dage, vil få udstedt et kursusbevis, som vil kunne anvendes som dokumentation i denne forbindelse.

Hvis ansøgeren bliver forhindret i at deltage i et undervisningsforløb, kan den pågældende søge om at få forlænget 6-måneders fristen. En forlængelse af fristen kræver, at ansøgeren har haft lovligt forfald og kan fremlægge dokumentation herfor. Lovligt forfald kan f.eks. foreligge, hvis udlændingen har været forhindret i at deltage på grund af udlændingens egen eller udlændingens barns sygdom eller ekstraordinære og uforudsete transportproblemer.

Det påhviler ansøgeren at dokumentere lovligt forfald.

Er der på grund af lovligt forfald grundlag for at forlænge fristen, skal den forlænges med det tidsrum, der er nødvendigt for, at udlændingen kan deltage i et nyt undervisningsforløb. Udlændingen vil skulle

tilmeldes og gennemføre det førstkommende kursusforløb, uanset hvor i landet dette finder sted. Styrelsen kan først fastsætte en ny frist, når årsagen til det lovlige forfald er ophørt.

Er udlændingens opholdstilladelse udløbet på tidspunktet for styrelsens afgørelse om, at der forelå lovligt forfald, vil styrelsen samtidig forlænge udlændingens opholdstilladelse, hvis betingelserne i øvrigt er opfyldt. Fastsætter Udlændingestyrelsen ikke en ny frist for gennemførelse af kurset i familieret, fordi det ikke kan lægges til grund, at der forelå lovligt forfald, skal udlændingen udrejse, når opholdstilladelsen udløber. Er opholdstilladelsen udløbet på tidspunktet for styrelsens afgørelse, fastsættes en udrejsefrist.

Hvis udlændingen har deltaget i kursusforløbets første dag, men bliver forhindret på kursets anden dag, er det alene nødvendigt for udlændingen at deltage i kursets anden dag. Dette skal ske i forbindelse med det førstkommende kursusforløb. Kursusbeviset vil blive udstedt, når udlændingen har fuldført begge kursusdage, uanset om udlændingen har deltaget i to sammenhængende dage eller i to dage i forbindelse med forskellige undervisningsforløb. Ligger det førstkommende kursusforløb tidsmæssigt efter udløb af 6-måneders fristen, kan udlændingen søge om en forlængelse af fristen, jf. ovenfor.

Udlændingestyrelsens afgørelser om lovligt forfald vil – ligesom styrelsens afgørelser om opholdstilladelse efter § 9 f i øvrigt – kunne påklages til Udlændingenævnet, jf. lovforslagets § 2, nr. 5, og bemærkningerne til denne bestemmelse nedenfor.

Der henvises til pkt. 4.2 og 4.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2 og 3 (§ 9 h, stk. 4, § 19, stk. 1, nr. 9, og § 33, stk. 5)

Med forslagets § 2, nr. 1, foreslås det at indsætte et nyt stykke (stk. 5) i udlændingelovens § 9 f, hvorefter forlængelse af opholdstilladelse til religiøse forkyndere, der foretager vielser, fremover er betinget af, at udlændingen gennemfører et kursus i dansk familieret.

Forslagets § 2, nr. 2 og 3, er en konsekvens af, at der indsættes et nyt stykke i § 9 f, hvorved de nugældende stk. 5-7 bliver til stk. 6-8.

Til nr. 4 (§ 22, nr. 7)

Efter den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 22, nr. 7, kan en udlænding, som har haft lovligt ophold her i landet i mere end de sidste 9 år, og en udlænding med opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, som har haft lovligt ophold her i landet i mere end de sidste 8 år, udvises, hvis udlændingen efter straffelovens §§ 260 eller 266 under henvisning til, at den pågældende har tvunget nogen til at indgå ægteskab mod eget ønske, idømmes ubetinget frihedsstraf eller anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse, for en lovovertrædelse, der ville have medført en straf af denne karakter.

Adgangen til under samme omstændigheder at udvise udlændinge, der har opholdt sig her i landet i kortere tid, er indeholdt i udlændingelovens §§ 23, nr. 1, og 24, nr. 1.

Efter den foreslåede ændring af *§ 22, nr. 7*, omfatter adgangen til udvisning også tilfælde, hvor en udlænding efter straffelovens §§ 260 eller 266 under henvisning til, at den pågældende har tvunget nogen til en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed mod eget ønske, idømmes ubetinget frihedsstraf eller anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse, for en lovovertrædelse, der ville have medført en straf af denne karakter.

Der henvises til pkt. 3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 5 (§ 52 b)

Afgørelser efter udlændingeloven træffes i 1. instans som hovedregel af Udlændingestyrelsen, jf. udlændingelovens § 46, stk. 1.

Ved lov nr. 571 af 18. juni 2012 om ændring af udlændingeloven og lov om kommunale og regionale valg (Oprettelse af Udlændingenævnet samt valgret og valgbarhed til kommunale og regionale valg m.v.) blev Udlændingenævnet oprettet. Nævnet er klageinstans for en række afgørelser truffet af Udlændingestyrelsen, herunder afgørelser om afslag på ansøgninger om forlængelse af opholdstilladelse efter bl.a. udlændingelovens § 9 f.

Med den foreslåede ændring af udlændingelovens *§ 52 b, stk. 1, nr. 3*, foreslås det, at også afgørelser om lovligt forfald i forbindelse med undervisningsforløbet om dansk familieret, jf. forslagets § 2, nr. 1, kan påklages til Udlændingenævnet.

Der henvises til pkt. 4.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 3

Til nr. 1 (§ 2, stk. 3)

Efter den foreslåede § 2, stk. 3, i lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning kan tilhold gives i tilfælde, hvor en person med rimelig grund mistænkes for at have begået eller forsøgt at begå en overtrædelse af straffelovens bestemmelse om ulovlig tvang ved at tvinge en anden til ægteskab eller en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed. Det strafbare forhold, der ligger til grund for tilholdet, skal forstås i overensstemmelse med indholdet af straffelovens § 260, stk. 2, og den foreslåede udvidelse heraf, jf. lovforslagets § 1, nr. 1.

»Rimelig grund« skal forstås i overensstemmelse med eksempelvis retsplejelovens § 755 om anholdelse. Det indebærer, at der skal være visse konkrete holdepunkter for at antage, at den person, tilholdet skal beskytte, er ved at blive udsat for et tvangsægteskab eller lignende. Politiet vil eksempelvis kunne have modtaget en henvendelse fra en pårørende eller fra et kvindekrisecenter, hvor den forurettede opholder sig. Forurettedes egen forklaring vil efter omstændighederne kunne danne grundlag for at udstede et tilhold efter bestemmelsen, herunder når konkret viden om den pågældendes familiemæssige baggrund understøtter forurettedes i øvrigt troværdige forklaring.

Tilhold er efter den foreslåede bestemmelse ikke betinget af, at der er sket en forudgående krænkelse af den forurettedes fred. Det er efter bestemmelsen heller ikke en betingelse, at der foretages en vurdering af risikoen for, at krænkeren fortsat vil krænke den andens fred.

Der skal efter bestemmelsen heller ikke foretages en selvstændig vurdering af den konkrete overtrædelses grovhed.

Bestemmelsen stiller således efter forslaget – i modsætning til den almindelige regel i tilholdslovens § 2, stk. 1, og den særlige regel om tilhold i § 2, stk. 2 – ikke andre betingelser end kriminalitetskravet (en overtrædelse omfattet af straffelovens § 260, stk. 2) og mistankekravet (rimelig grund).

Med bestemmelsen er der således bl.a. mulighed for at beskytte den forurettede med et tilhold mod dennes familie, mens straffesagen om ulovlig tvang verserer.

Efter den foreslåede bestemmelse får politiet endvidere mulighed for at udstede tilhold, uanset om der foreligger en anmodning fra den forurettede, eller en sådan anmodning er trukket tilbage. Der stilles ikke – som efter den gældende § 14 i tilholdsloven – krav om, at almene hensyn tilsiger, at afgørelsen træffes, uden at der er indgivet en anmodning. Politiet vil således f.eks. kunne udstede et tilhold, hvis politiet har modtaget oplysninger fra en tredjepart, der giver det fornødne mistankegrundlag, selv om den forurettede

– f.eks. af frygt for familien – ikke har turdet anmode om et tilhold. Der skal således ikke foretages en vurdering af, om almene hensyn kræver, at der udstedes et tilhold.

Der vil som ved tilhold efter loven i øvrigt altid skulle foretages en særskilt proportionalitetsvurdering i forbindelse med politiets afgørelse om at udstede et tilhold efter den foreslåede bestemmelse, jf. lovens § 12.

Som det fremgår af pkt. 5.1.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger, vil et tilhold kunne bortfalde, hvis den, som tilholdet skal beskytte, frivilligt opsøger den eller de personer, som tilholdet skal beskytte imod. Det gælder også tilhold, der er udstedt af politiet på eget initiativ.

Der henvises i øvrigt til pkt. 5.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2 (§ 4)

Efter tilholdslovens § 4 kan der gives et opholdsforbud, hvis betingelserne for tilhold efter lovens § 2 er opfyldt, og mistanken angår oftere gentagen krænkelse efter § 2, stk. 1, nr. 1, forsætlig overtrædelse af et tilhold eller en lovovertrædelse omfattet af § 2, stk. 2, om grov personfarlig kriminalitet eller § 8, nr. 1 (om bortvisning).

I forlængelse af lovforslagets § 3, nr. 1, om tilhold i sager om tvangsægteskab mv. foreslås det at udvide tilholdslovens § 4 tilsvarende, således at også ulovlig tvang i forbindelse med ægteskab eller religiøse vielser kan begrunde opholdsforbud.

Efter forslaget vil der således kunne udstedes et opholdsforbud i forbindelse med sager om ulovlig tvang i forbindelse med ægteskab eller en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed, hvis betingelserne for tilhold i øvrigt er opfyldt, og et tilhold ikke anses for tilstrækkeligt til at beskytte den anden person.

Der henvises til pkt. 5.1.5 og 5.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 4

Forslagets *§ 4, stk. 1*, indebærer, at lovens § 1 (ændringen af straffeloven), § 2, nr. 4 (ændring af udlændingelovens udvisningsregler), og § 3 (ændringer i tilholdsloven) træder i kraft dagen efter bekendtgørelse i Lovtidende.

De foreslåede bestemmelser om deltagelse i undervisning om dansk familieret for religiøse forkyndere, der foretager vielser, som betingelse for forlængelse af opholdstilladelse, jf. forslagets § 2, nr. 1-3 og 5, foreslås at træde i kraft den 1. oktober 2013, jf. *§ 4, stk. 2*.

Den foreslåede *§ 4*, *stk. 3,* indebærer, at kravet om deltagelse i familieretsundervisning alene finder anvendelse for udlændinge, der meddeles opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 f, stk. 1, efter lovens ikrafttræden.

Den foreslåede *§ 4, stk. 4*, indebærer, at den foreslåede ændring af udlændingelovens § 22, nr. 7, jf. lovforslagets § 2, nr. 4, om udvisning, hvis en udlænding efter straffelovens §§ 260 eller 266 er idømt ubetinget frihedsstraf under henvisning til, at den pågældende har tvunget nogen til en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed, alene finder anvendelse, hvis det forhold, der begrunder udvisningen, er begået efter lovens ikrafttræden. For lovovertrædelser begået før lovens ikrafttræden, finder de hidtil gældende regler således anvendelse.

Til § 5

Bestemmelsen angår lovens territoriale gyldighed og indebærer, at loven ikke gælder for Grønland, men

§§ 2 og 3 (ændring af udlændingeloven og tilholdsloven) kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Grønland.

For så vidt angår Færøerne gælder loven ikke, men § 2 (ændring af udlændingeloven) kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering	*Lovforslaget*
	§ 1
	I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1007 af 24. oktober 2012, som ændret ved § 2 i lov nr. 1242 af 18. december 2012 og § 2 i lov nr. 1385 af 23. december 2012, foretages følgende ændring:
§ 260. (…) *Stk. 2.* Tvinges nogen til at indgå ægteskab, kan straffen stige til fængsel indtil 4 år.	**1.** I *§ 260, stk. 2,* indsættes efter »ægteskab«: »eller til en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed«.
	§ 2
	I udlændingeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 984 af 2. oktober 2012, som ændret senest ved § 1 i lov nr. 571 af 18. juni 2012 og § 1 i lov nr. 572 af 18. juni 2012, foretages følgende ændringer:
§ 9 f. (…) *Stk. 1-4.* (…)	**1.** I *§ 9 f* indsættes efter stk. 4 som nyt stykke: »*Stk. 5.* Hvis ansøgeren som led i sit virke foretager eller vil foretage vielser med eller uden borgerlig gyldighed, skal forlængelse af opholdstilladelse efter stk. 1 endvidere betinges af, at ansøgeren inden 6 måneder efter meddelelsen af opholdstilladelsen har gennemført et undervisningsforløb om dansk familieret. Det påhviler ansøgeren at fremlægge dokumentation herfor. Fristen på 6 måneder kan efter ansøgning forlænges ved lovligt forfald.« Stk. 5-7 bliver herefter stk. 6-8.
§ 9 h. (…) *Stk. 1-3.* (…) *Stk. 4.* Ansøgningen afvises, hvis betingelsen i stk. 1 ikke er opfyldt. Hvis en ansøgning, der er omfattet af stk. 1, afvises på andet grundlag, jf. § 9 a, stk. 4, § 9 f, stk. 7, § 9 g, stk. 2 og 3, § 9 i, stk. 2, § 9 j, stk. 2, § 9 k, stk. 2, § 9 l, stk. 2, § 9 m, stk. 2, § 9 n, stk. 2, § 11, stk. 8, og § 47 b, skal gebyret tilbagebetales fratrukket et beløb på 750 kr.	**2.** I *§ 9 h, stk. 4,* og *§ 33, stk. 5,* ændres »§ 9 f, stk. 7,« til: »§ 9 f, stk. 8,«.
§ 33. (…) *Stk. 1-4.* (…) *Stk. 5.* Ansøgning om opholdstilladelse, som tillades indgivet her i landet, jf. § 9, stk. 21, § 9 a, stk. 4, § 9 c, stk. 5, § 9 f, stk. 7, § 9 i, stk. 2, § 9 j, stk. 2, § 9 k, stk. 2, § 9 l, stk. 2, § 9 m, stk. 2, og § 9 n, stk. 2, og ansøgning om opholdstilladelse efter § 9 d tillægges opsættende virkning med hensyn til udrejsefristen.	
§ 19. En tidsbegrænset opholdstilladelse kan inddrages:	

1)-8) (…)

9) Når opholdstilladelsen er betinget af, at udlændingen og personer, der meddeles opholdstilladelse som følge af familiemæssig tilknytning til udlændingen, ikke modtager offentlig hjælp til forsørgelse under opholdet her i landet, jf. § 9 f, stk. 5, og udlændingen eller personer, der meddeles opholdstilladelse som følge af familiemæssig tilknytning til udlændingen, modtager offentlig hjælp til forsørgelse. Kommunalbestyrelsen afgiver efter anmodning fra Udlændingestyrelsen en udtalelse om, hvorvidt udlændingen eller personer, der meddeles opholdstilladelse som følge af familiemæssig tilknytning til udlændingen, under opholdet her i landet har modtaget offentlig hjælp til forsørgelse.

3. I *§ 19, stk. 1, nr. 9,* ændres »§ 9 f, stk. 5,« til: »§ 9 f, stk. 6,«.

§ 22. En udlænding, som har haft lovligt ophold her i landet i mere end de sidste 9 år, og en udlænding med opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, som har haft lovligt ophold her i landet i mere end de sidste 8 år, kan udvises, hvis

1)-6) (…)

7) udlændingen efter straffelovens §§ 260 eller 266 under henvisning til, at den pågældende har tvunget nogen til at indgå ægteskab mod eget ønske, idømmes ubetinget frihedsstraf eller anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse, for en lovovertrædelse, der ville have medført en straf af denne karakter, eller

4. I *§ 22, nr. 7,* indsættes efter »ægteskab«: »eller til en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed«.

§ 52 b. For Udlændingenævnet kan indbringes klager over følgende afgørelser, som Udlændingestyrelsen har truffet:

1)-2) (…)

3) Afslag på ansøgninger om forlængelse af opholdstilladelse meddelt efter § 9, § 9 c, stk. 1, § 9 d og § 9 f, jf. nr. 1 og 2, og afgørelser om inddragelse af sådanne opholdstilladelser, jf. § 11, stk. 2, og § 19.

5. I *§ 52 b, stk. 1, nr. 3,* indsættes efter »jf. nr. 1 og 2,«: »herunder afgørelser om lovligt forfald, jf. § 9 f, stk. 5,«.

§ 3

I lov nr. 112 af 3. februar 2012 om tilhold, opholdsforbud og bortvisning foretages følgende ændringer:

§ 2. (…)

Stk. 1-2. (…)

1. I *§ 2* indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* Tilhold kan derudover gives, hvis en person med rimelig grund mistænkes for at have begået eller forsøgt at begå en overtrædelse af straffelovens bestemmelse om ulovlig tvang ved at tvinge en anden til ægteskab eller en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed. Politidirektøren kan uanset betingelserne i § 14 træffe afgørelse om tilhold efter 1. pkt.«

§ 4. Opholdsforbud kan gives, hvis betingelserne for tilhold efter § 2 er opfyldt, når

1) mistanken angår oftere gentagen krænkelse efter § 2, stk. 1, nr. 1, forsætlig overtrædelse af et tilhold efter § 1 eller en lovovertrædelse omfattet af § 2, stk. 2, eller § 8, nr. 1, og

2. I *§ 4, nr. 1,* ændres »§ 2, stk. 2,« til: »§ 2, stk. 2 eller 3,«.

§ 4

Stk. 1. Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelse i Lovtidende, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. § 2, nr. 1-3 og 5, træder i kraft den 1. oktober 2013.

Stk. 3. § 2, nr. 1, finder alene anvendelse for udlændinge, der meddeles opholdstilladelse efter lovens ikrafttræden.

Stk. 4. § 2, nr. 4, finder alene anvendelse, hvis det forhold, der begrunder udvisningen, er begået efter lovens ikrafttræden.

§ 5

Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne, men § 2 kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.

Stk. 2. Loven gælder ikke for Grønland, men §§ 2 og 3 kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.